

1. UVOD

Voda je najvažnija komponenta svih živih organizama i ima fundamentalan značaj u održavanju kako strukture, tako i funkcije svih tkiva, odnosno ćelija kao osnovnih jedinica žive materije. Značaj i nezamjenjivost vode izražavaju se na dva načina: s jedne strane, ona je za život i zdravlje čovjeka i higijenski neophodna supstanca, s druge strane, neposredno ili posredno, može ugroziti zdravlje i život čovjeka. Sve veći stepen zagađenja vodenih resursa zahtijeva nalaženje i snadbijevanje kvalitetnom vodom za piće. To je imperativ savremenog života, najbolje mjerilo blagostanja i dobrobiti ljudi.

Voda održava potrebne pritiske u ljudskom organizmu i omogućava razmjenu materija (vodno-mineralni bilans). Ljudski organizam teško podnosi nedostatak vode. Gubitak vode dva do tri procenta tjelesne mase već izaziva potrebu za uspostavljanjem vodno-mineralnog balansa. Ukoliko gubitak vode pređe 15% od ukupne tjelesne mase nastupa smrt.

Fizička svojstva čine je važnom za fiziološke i biološke procese u živom organizmu. Visoki toplotni kapacitet ne dopušta brze promjene temperature tijela u živim organizmima. Omogućava rashlađivanje organizma putem isparavanja znoja i vlage sa sluzokože disajnih puteva. Ona je univerzalni rastvarač i sa svojom visokom dielektričnom konstantom i visokom disocijacijom neorganskih materija ima važnu biološku funkciju u svim živim organizmima.

Pored svojih dobrih osobina voda za piće može biti prenosilac toksičnih supstanci, patogenih mikroorganizama i uzročnih masovnih trovanja ili epidemija. SZO je kvalitet vode za piće svrstala u 12 osnovnih pokazatelja zdravstvenog stanja stanovništva jedne zemlje što potvrđuje njenu značajnu ulogu u zaštiti i unapređenju zdravlja.

Izvještaj UN upozorava na mogućnost da sredinom ovog vijeka čak sedam milijardi ljudi bude suočeno sa nedostatkom vode. Predviđanja UN su prilično zabrinjavajuća. Procjene stručnjaka govore da oko 1,1 milijarda ljudi nema pristup pijaćoj vodi. Oko 2,5 milijarde ljudi nema obezbijeđene elementarne sanitarne uslove, a više od 5 miliona ljudi godišnje umre od bolesti prouzrokovanih zagađenom vodom. Dnevno umire 6000 djece mlađih od pet godina zbog nedostatka vode za piće.

Izvještaj UN sadrži spisak zemalja rangiranih po količini vodenih resursa sa kojima raspolažu, CG se nalazi na 47 mjestu od 180 država u svijetu. Značaj obezbeđenja dovoljne količine vode za piće dostupne svima na planeti, još je više naglašen odlukom Ujedinjenih Nacija za period od 2005-do 2015 god proglasi dekadom vode pod sloganom "Voda za život". Svjetski dan vode se obeležava svake godine 22. marta, sa osnovnim ciljem isticanja značaja obezbeđivanja i održavanja dovoljne količine vode za piće za sve stanovnike svijeta. Voda koja se koristi za piće, pripremanje hrane i obezbeđivanje lične i opšte higijene mora zadovoljiti osnovne zdravstvene i higijenske zahtjeve: mora biti u dovoljnoj količini, ne smije da utiče nepovoljno na zdravlje, tj. da sadrži toksične i kancerogene supstance, kao ni patogene mikroorganizme i parazite, odnosno njihova jaja.

Zdravstvena ispravnost vode mora postati prioritet. Ovo je područje gdje je napredak najsporiji. I stoga, pokažimo da vodeni resursi ne trebaju biti predmet sukoba u svijetu. Umjesto toga, mogu biti pokretač saradnje među ljudima i državama.

Imajući u vidu naprijed učinjene napomene, cilj ovoga rada je da se izvrši nadzor i utvrdi ispravnost vode za piće u Opštini Berane, radi preduzimanja potrebnih mjera u cilju zaštite zdravlja korisnika vode.

1.1 Cilj rada

Uzimajući u obzir navedeno, predmet istraživanja u ovom diplomskom-specijalističkom radu je:

1. Sagledati stanje centralnog vodosnadbijevanja grada Berana.
2. Ukazati na određene nedostatke u obezbeđenju uslova za očuvanje kvaliteta.
3. Ukazati na potrebe i značaje monitoring.
4. Ukazati na mjere koje treba preduzeti da bi se obezbjedila higijenski ispravna voda za piće u cilju zaštite zdravlja stanovništva.